

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра країнознавства та туризму

**Навчально-методичний комплекс
для виконання семінарських та практичних занять
з дисципліни**

«ГЕОГРАФІЯ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ»

*для здобувачів вищої освіти ОР Бакалавр
спеціальності 242 Туризм і рекреація*

Укладач: канд.геогрн.наук Наталія ДОВГАНЬ

КИЇВ – 2024

Укладачі:

ДОВГАНЬ Наталія Степанівна – кандидат географічних наук, асистент кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Рецензенти:

СТАФІЙЧУК Валентин Іванович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка

МИХАЙЛЕНКО Тетяна Ігорівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Затверджено до друку рішенням Вченої ради географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 14 від 28 травня 2024 р.)

Навчально-методичний комплекс для виконання семінарських та практичних занять з дисципліни «Географія рекреації та туризму» для здобувачів вищої освіти ОР Бакалавр спеціальності 242 Туризм і рекреація / укладач Довгань Н.С., 2024. 19 с.

Навчально-методичний комплекс для виконання семінарських та практичних занять з дисципліни «Географія рекреації та туризму» підготовлений для здобувачів вищої освіти ОР Бакалавр, спеціальності 242 Туризм і рекреація. Видання складено відповідно до робочої програми та тематичного плану занять навчальної дисципліни, містить методичні матеріали до семінарських та практичних занять, питання на іспит та список рекомендованих джерел.

УДК 908:379.85(100)

© Київський національний університет
імені Тараса Шевченка 2024

© Довгань Н.С., 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ	5
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ГЕОГРАФІЇ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ ЗАВДАННЯ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	7
Змістовний модуль 2. РАЙОНУВАННЯ В РЕКРЕАЦІЙНІЙ ГЕОГРАФІЇ ЗАВДАННЯ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	10
Питання на іспит з дисципліни «ГЕОГРАФІЯ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ»	13
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	16

ВСТУП

Дисципліна «Географія рекреації та туризму» надає здобувачам спеціальності 242 «Туризм і рекреація» наступні теоретичні та практичні знання, уміння та навички, а саме: формувати теоретико-методологічну основу дослідження рекреації та туризму; розкривати передумови формування та сучасний стан туристично-рекреаційних комплексів країн (регіональні відмінності); досліджувати територіальну організацію рекреації та туризму і галузеві комплекси в Україні та світі. Особлива увага в процесі навчання звертається на вмінні досліджувати рекреаційні умови і ресурси території як важливих чинників туристсько-рекреаційної діяльності.

Рекреаційна географія, як галузь географічної науки і навчальна дисципліна, вивчає територіальну організацію рекреаційного господарства. Об'єктивно, в сучасному світі паралельно зі збільшення вільного часу і намаганням людей використовувати його для відпочинку та оздоровлення, відбувається постійний розвиток рекреації і туризму як галузі господарства. Логічно, що і *поняття «рекреація»* з часом змінила своє теоретико-методичне тлумачення. Наука покликана відповідати на зміни самого життя. На початку рекреацію розглядали як відпочинок, відновлення сил людини, які вона затратила в процесі праці. Нині ж рекреацію розуміють і як розваги, лікування та реабілітацію в умовах, що забезпечуються відповідними господарськими структурами. Цей термін також визначає окрему галузь господарства, яка на визначеній території не лише організовує і здійснює відпочинок, лікування, розваги і власне туризм, що спрямовані на оздоровлення та реабілітацію, розваги і відновлення, а також розвиток і удосконалення галузі та підготовку кадрів.

Об'єктом вивчення рекреаційної географії є рекреаційне господарство території, організоване на різних рівнях – від локального та глобального.

Предметом рекреаційної географії є територіальна організація рекреаційного господарства, де будь-яка рекреаційна територія розглядається як одна си-

стема, що складається з різномірних, але просторово взаємопов'язаних елементів, які взаємодіють як єдине ціле.

Таким чином, рекреаційна географія інтегрує різнобічні суспільно-географічні відомості щодо певної території, для якої характерні унікальні комплексні властивості, що дозволяють організовувати рекреаційну господарську діяльність.

За результатами навчання здобувачі мають:

знати

- a. предметно-об'єктну сутність географії рекреації та туризму,
- b. завдання, методи дослідження рекреаційної географії, зв'язок з іншими науками,
- c. природні, історико-культурні та етнічні рекреаційні ресурси та умови і їх вплив на туристичну галузь окремих країн та регіонів;

вміти

- a. давати характеристику світовим, регіональним, національним туристсько-рекреаційними ресурсам,
- b. давати оцінку туристсько-рекреаційній діяльності;
- c. визначати аргументи для вибору основних шляхів та напрямів туристичної діяльності в регіоні,
- d. визначати найбільш перспективні форми туристичної взаємодії,
- e. діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку,
- f. аргументувати та відстоювати свою позицію у процесі професійної діяльності.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ГЕОГРАФІЇ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ

Тема 1. Об'єкт і предмет рекреаційної географії. Завдання, методи дослідження рекреаційної географії, зв'язок з іншими науками. Основні поняття рекреаційної географії.

Тема 2. Територіальна рекреаційна система як предмет дослідження рекреаційної географії. Територіальні рекреаційні системи України і світу.

Тема 3. Інформаційні джерела та методи обробки інформації.

Тема 4. Поняття про географічні умови і ресурси. Методика оцінки туристсько-рекреаційних ресурсів

Тема 5. Загальні потреби суспільства. Рекреаційні потреби в Україні і світі

Тема 6. Діяльність людини. Рекреаційна діяльність в Україні і світі

Змістовний модуль 2. РАЙОНУВАННЯ В РЕКРЕАЦІЙНІЙ ГЕОГРАФІЇ

Тема 7. Загальні засади районування. Рекреаційне районування світу та України

Тема 8. Галузева рекреаційна географія України. Регіональна рекреаційна географія України

Тема 9. Рекреаційна географія світу. Європейський макрорегіон

Тема 10. Рекреаційна географія світу. Азійський макрорегіон

Тема 12. Рекреаційна географія світу. Африканський макрорегіон

Тема 12. Рекреаційна географія світу. Американський макрорегіон

Тема 13. Рекреаційна географія світу. Австрійсько-Океанійський макрорегіон

Загальний обсяг 150 год, в тому числі:

Лекцій – **28 год**.

Семінарські заняття – **14 год**.

Практичні заняття – **14 год**

Консультації - **2 год**.

Самостійна робота – **92 год**.

Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ГЕОГРАФІЇ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття №1

Мета: дослідити різномасність наукового погляду на поняття «рекреація» та «рекреаційна діяльність», сформулювати власне бачення щодо сфери їх застосування.

Завдання: Вибрати з літературних та інтернет джерел (українських та іноземних) до 5-6 визначень кожного з понять та і заповнити таблицю:

	Автор визначення	Зміст визначення	Бібліографічний опис	Критичні зауваження (суперечності, не враховані аспекти тощо)
«рекреація»				
1.				
2				
...				
«рекреаційна діяльність»				
1.				
2				
...				

За результатами критичного аналізу запропонуйте власне визначення:

Рекреація – це _____

Рекреаційна діяльність – це _____

Семінарське заняття №2

Мета: отримання навиків найпростішого системного аналізу об'єкта досліджень.

Завдання: *Територіальні рекреаційні системи (ТРС)* - це просторово організована на території певного таксономічного рангу сукупність рекреаційних установ, які функціонують на основі використання ресурсів цієї території і просторово-територіально між собою поєднані.

На основі визначення схематично зобразити модель ТРС у вигляді блок-схеми, яка має відображати суть територіально-рекреаційної системи, основні її елементи та зв'язки між ними. Кожен студент має представити свою схематичну модель та захистити її.

Семінарське заняття №3.

Мета: використання навиків системного аналізу на прикладі дослідження конкретного об'єкта – міста на предмет сформованості там територіально рекреаційної системи.

Завдання:

Виходячи з розуміння поняття *територіально-рекреаційна система*, дослідити місто (на вибір студента) щодо рівня сформованості (чи наявного потенціалу) там територіально-рекреаційної системи: оцінка ресурсів міста, умов реалізації в туристсько-рекреаційній діяльності, характер зв'язків між всіма елементами, що формують систему.

Практичне заняття №1

Мета: отримання навиків роботи в інформаційному просторі.

Завдання: Дати оцінку забезпеченості інформаційним матеріалом туристичної сфери у вашому місті (чи місті за вашим вибором в межах України). Зробити огляд туристичних маршрутів, розроблених та запропонованих в досліджуваній вами місцевості (з прикладами).

Джерела інформації: літературні, картографічні, телекомунікаційні, ресурси органів місцевої влади, ресурси місцевих організацій туристського спрямування, ресурси ТІЦ (туристських інформаційних центрів).

Семінарське заняття №4

Мета: дослідити рекреаційні ресурси України відповідно до класифікації та специфіку їх використання.

Завдання: Дати оцінку ресурсам (відповідно до класифікації), зазначивши географію їх поширення і специфіку використання, а також умови, що сприяють їх використанню в рекреаційній та туристичній діяльності (природні, суспільно-географічні, демографічні, соціальні, економічні).

Класифікація рекреаційних ресурсів:

1. Природні рекреаційні ресурси: кліматичні рекреаційні ресурси України, бальнеологічні ресурси України, водні рекреаційні ресурси України, рельєф як рекреаційний ресурс України, біотичні рекреаційні ресурси України, рекреаційні ресурси природно-заповідного фонду України.

2. Історико-культурні ресурси України.

3. Етнічні ресурси України.

Семінарське заняття №5

Мета: колективне обговорення рекреаційних потреб в Україні і світі у формі дискусії з аргументацією та відстоюванням своєї позиції.

Запитання для обговорення:

1. Проілюструйте конкретними прикладами науково-інформаційні потреби суспільства.

2. Назвіть приклади екстенсивного підходу до реалізації власних рекреаційних потреб.

3. Як формуються рекреаційні потреби жителів великих міст?

4. Чим зумовлюються регіональні відмінності в рекреаційних потребах?

5. Чинники, під впливом яких формуються рекреаційні потреби в Україні. Як вони змінилися вони з початком 2022 року?

6. Як реалізують свої рекреаційні потреби високо-розвинуті країни?

7. Які особливості лікувально-курортної рекреаційної діяльності?

8. Який вид рекреаційної діяльності нині переважає у світі і чому?

Змістовний модуль 2. РАЙОНУВАННЯ В РЕКРЕАЦІЙНІЙ ГЕОГРАФІЇ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття №6

Мета: вивчення питання районування в рекреаційній географії через дослідження рекреаційних районів України.

Завдання: Проведіть аналіз рекреаційних районів України, зокрема: суспільно-географічного положення та ресурсів регіону для рекреації, географії їх поширення і специфіки використання, а також основних напрямків туристсько-рекреаційної діяльності. Рекреаційні райони:

- Причорноморський район;
- Карпатсько-Подільський район;
- Полісько-Столичний район;
- Харківський район;
- Придніпровсько-Донецький район.

Семінарське заняття №7

Мета: колективне обговорення галузевої рекреаційної географії України у формі дискусії з аргументацією та відстоюванням своєї позиції.

Запитання для обговорення:

1. Нова концепція санаторно-курортного господарства в Україні у XXI ст. у світлі сучасних подій.
2. Райони України з найкращими умовами для водного туризму: особливості організації.
3. Проблеми та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні.
4. Основні засади розвитку ділового туризму в Україні.
5. Міста України та індустрія розваг: диверсифікація послуг.
6. Єдина мережа міського туризму в Україні: аргументація доцільності створення.

7. Сільський туризм як можливий шлях диверсифікації сільської економіки.

8. Яка специфіка пізнавального туризму в контексті його організації?

Практичне заняття №2

Мета: проведення комплексного дослідження рекреаційних ресурсів ***Європейського макрорегіону.***

Завдання: Проведіть аналіз рекреаційних ресурсів Європейського макрорегіону щодо суспільно-географічного положення макрорегіону, наявних рекреаційних ресурсів, географії їх поширення та специфіки використання, а також умов, що сприяють використанню ресурсів в рекреаційній та туристичній діяльності (природних, суспільно-географічних, демографічних, соціальних, економічних); дати оцінку основним видам туризму в регіоні.

Окреслити вплив Європейського макрорегіону на світовий ринок туризму.

Практичне заняття №3

Мета: проведення комплексного дослідження рекреаційних ресурсів ***Азійського макрорегіону.***

Завдання: Проведіть аналіз щодо суспільно-географічного положення макрорегіону, наявних рекреаційних ресурсів, географії їх поширення та специфіки використання, а також умов, що сприяють використанню ресурсів в рекреаційній та туристичній діяльності (природних, суспільно-географічних, демографічних, соціальних, економічних); дати оцінку основним видам туризму в регіоні.

Окреслити специфіку туристичного ринку Азійського макрорегіону.

Практичне заняття №4

Мета: проведення комплексного дослідження рекреаційних ресурсів ***Африканського макрорегіону.***

Завдання: Проведіть аналіз щодо суспільно-географічного положення макрорегіону, наявних рекреаційних ресурсів, географії їх поширення та специфі-

ки використання, а також умов, що сприяють використанню ресурсів в рекреаційній та туристичній діяльності (природних, суспільно-географічних, демографічних, соціальних, економічних); дати оцінку основним видам туризму в регіоні.

Окреслити особливості організації рекреаційної діяльності в Африканському макрорегіоні.

Практичне заняття №5

Мета: проведення комплексного дослідження рекреаційних ресурсів *Американського макрорегіону*.

Завдання: Проведіть аналіз щодо суспільно-географічного положення макрорегіону, наявних рекреаційних ресурсів, географії їх поширення та специфіки використання, а також умов, що сприяють використанню ресурсів в рекреаційній та туристичній діяльності (природних, суспільно-географічних, демографічних, соціальних, економічних); дати оцінку основним видам туризму в регіоні.

Окреслити відмінності щодо організації туристсько-рекреаційної діяльності в Американському макрорегіоні у порівнянні з іншими макрорегіонами.

Практичне заняття №6

Мета: проведення комплексного дослідження рекреаційних ресурсів *Австралійсько-Океанійського макрорегіону*.

Завдання: Проведіть аналіз щодо суспільно-географічного положення макрорегіону, наявних рекреаційних ресурсів, географії їх поширення та специфіки використання, а також умов, що сприяють використанню ресурсів в рекреаційній та туристичній діяльності (природних, суспільно-географічних, демографічних, соціальних, економічних); дати оцінку основним видам туризму в регіоні.

Окреслити роль рекреаційної діяльності для розвитку Австралійсько-Океанійського макрорегіону.

Питання на іспит з дисципліни
«ГЕОГРАФІЯ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ»

1. Дайте визначення рекреаційної географії. Чому поняття рекреація постійно змінюється?
2. Що є об'єктом вивчення рекреаційної географії? Визначте предмет рекреаційної географії.
3. Що є завданням і метою рекреаційної географії? Назвіть групи завдань рекреаційної географії.
4. З якими науками пов'язана рекреаційна географія? Чим зумовлена належність рекреаційної географії до суспільно-географічного циклу наук?
5. У чому полягає сутність відпочинку? Чому поняття "вільний час" є неоднозначним?
6. Дайте визначення поняття "рекреація". Що таке рекреаційні ресурси?
7. Дайте визначення територіальної рекреаційної системи. Назвіть головні, на вашу думку, риси ТРС. Які ТРС в Україні є найбільш сформованими і сезонно стабільними?
8. Назвіть головні, на вашу думку, риси ТРС.
9. Дайте визначення природних умов. Чому рекреаційну географію цікавлять природні й антропогенні процеси довкілля?
10. Що таке суспільно-географічні умови? Дайте визначення соціальних умов території.
11. Що таке суспільно-географічні умови? Що таке економічні умови? Що належить до економічних умов території?
12. Дайте визначення ресурсів. Як відбувається оцінка ресурсів у рекреаційній географії?
13. Дайте визначення рекреаційних ресурсів. Що є головною властивістю рекреаційних ресурсів?
14. Що належить до природних рекреаційних ресурсів?
15. Що включають історико-культурні рекреаційні ресурси?
16. Назвіть складові соціально-економічних рекреаційних ресурсів.

17. Як оцінюються рекреаційні ресурси? Які методи оцінки та аналізу рекреаційних ресурсів вам відомі?
18. Назвіть чинники, під впливом яких формуються рекреаційні потреби в Україні. Що є основною рекреаційною потребою в Україні?
19. На які групи можна поділити країни світу за рівнем реалізації рекреаційно-туристичних потреб?
20. Які донині рекреаційні потреби у більшості людства? Обґрунтуйте.
21. Чим відрізняються поняття "район" і "регіон"? В яких значеннях вживається поняття "регіоналізація"?
22. Що є основою для виокремлення різних регіонів світу? Які природно-географічні основи регіоналізації вам відомі?
23. Дайте визначення рекреаційному району. У чому полягає рекреаційне районування? Які, на вашу думку, об'єктивні й суб'єктивні риси рекреаційного районування?
24. Як впливає географічне положення рекреаційних районів на їх розвиток?
25. Перелічіть рекреаційні райони світу найвищого таксономічного рангу. Чому, на вашу думку, найскладнішу внутрішню просторово-територіальну структуру має Європейський макрорайон?
26. Дайте визначення курорту. На які типи поділяються курорти?
27. Історія використання рекреаційних ресурсів України. Як розвивалося санаторно-курортне господарство у ХХ ст.? В яких областях України нині зосереджена основна частина санаторно-курортних закладів?
28. Що таке спортивно-оздоровчий туризм? Назвіть види оздоровчо-спортивної діяльності, які мають найбільші перспективи в Україні. Які види спортивно-оздоровчого туризму вам відомі?
29. В яких районах України найкращі умови для водного туризму?
30. Назвіть основні райони спелеотуризму.
31. Чому нині спостерігається бум у гірськолижному туризмі? Які гірськолижні курорти України є основними?

32. Поміркуйте, чи зростає пізнавальний аспект у рекреаційній діяльності?
33. Яке значення релігійного туризму? Чому релігійний туризм найбільше розвинутий у Правобережній Україні?
34. Сільський зелений туризм. Що обмежує його розвиток в Україні? Яка громадська організація сприяє розвитку сільського зеленого туризму?
35. Дайте визначення екологічного туризму. У чому криється пізнавальна сутність екологічного туризму? Які перспективи розвитку екологічного туризму в Україні вам відомі?
36. Дайте визначення виставки. Чому виставкова діяльність є потужним імпульсом для розвитку туризму?
37. Які основні засади розвитку ділового туризму в нашій країні? На що нині орієнтуються люди у ділових поїздках?
38. В яких містах України найдиверсифікованіша індустрія розваг?
39. Рекреаційні ресурси Європейського макрорегіону.
40. Суспільно-географічне положення Європейського макрорегіону.
41. Рекреаційні ресурси Азійського макрорегіону.
42. Суспільно-географічне положення Азійського макрорегіону.
43. Рекреаційні ресурси Африканського макрорегіону.
44. Суспільно-географічне положення Африканського макрорегіону.
45. Рекреаційні ресурси Американського макрорегіону.
46. Суспільно-географічне положення Американського макрорегіону.
47. Рекреаційні ресурси Австралійсько-Океанійського макрорегіону.
48. Суспільно-географічне положення Австралійсько-Океанійського макрорегіону.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

- Алешугіна Н.О., Зеленська О.О., Смаль І.В.* Туристичне країнознавство у таблицях і схемах: навч. посіб. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. 387 с.
- Блій Г. Де, Муллер П.* Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ.; Передм. та розд. «Україна» *О. Шабля.* – К., 2004.
- Брижак Ю.А.* (2016) Розвиток туристичного ринку Австралійсько-Океанійського макрорайону. // Збірник матеріалів за результатами IV науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Сталий розвиток України: проблеми і перспективи». Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 230 с. С.115-117.
- Вишневська О. О., Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І.* Туристичне країнознавство : підручник. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 594 с.; іл.
- Головченко В. Кравчук О.* Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006. 336 с.
- Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: Навч. посіб. // *М. С. Дорошко, Р.А. Кривонос, В.П. Крижанівський, Н.Ф.Сербіна* — К. : Ніка-Центр,. 2009. — 312 с.
- Ігнат'єв П. М.* Країнознавство. Країни Азії: навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. 423 с.
- Корж Н. В., Басюк Д. І.* Управління туристичними дестинаціями : підручник / Н. В. Корж, Д. І. Басюк. – Вінниця: «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. – 322 с.
- Любіцева О.О.* Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти): Навч. посібник. 3-є вид., перероб. та доп. – К.: Альтерпрес, 2005. – 432 с.
- Любіцева О.О. Бабарицька В.К.* Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 335 с.
- Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М.* Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К. : Знання, 2008. 661 с.

- Мальська М. П., Бордун О.Ю., Гамкало М.З.* Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навч. посіб. К. : Центр учб. літ-ри, 2013. 184 с.
- Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І.* Основи туристичного бізнесу. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
- Масляк П.О.* Країнознавство. Навчальний посібник. - К.: Знання, 2008. 292 с.
- Масляк П.О.* Рекреаційні ресурси. Навчальний посібник. - К.: Знання, 2008. - 343 с.
- Парфіненко А.Ю.* Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації: вступ до курсу «Туристичне країнознавство». Х.: Бурун Книга, 2009. 128 с.
- Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І., Любіцева О.О.* Туристичне країнознавство: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с.
- Петранівський В. Л., Рутинський М. Й.* Туристичне краєзнавство. К.: Знання, 2006. 575 с.
- Стафійчук В.І.* Рекреалогія. Навчальний посібник. Стереотипне видання. – Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2020. – 428 с.
- Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю.* Туристичне країнознавство: навч. посіб. у 4-х томах; Т.1. Європа. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021 – 282 с.
- Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю.* Туристичне країнознавство: навч. посіб. у 4-х томах; Т.2. Азія та Океанія. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021 – 190 с.
- Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю.* Туристичне країнознавство: навч. посіб. у 4-х томах; Т.3. Америка. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021 – 270 с.
- Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю.* Туристичне країнознавство: навч. посіб. у 4-х томах; Т.4. Африка і Близький Схід. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021 – 280 с.
- Туристичне країнознавство: Навчальний посібник / За ред. *В.Ф.Семенова* - Одеса, «Атлант» ОДЕУ, 2010р. – 340 с.
- Юрченко С. О., Юрченко О. Є., Кондрова А. Є.* (2021). Африка на світовому ринку туризму в умовах глобалізації. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини.

Економіка. Країнознавство. Туризм, (13), 216-227. DOI:10.26565/2310-9513-2021-13-22

Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство. Основи теорії. Київ, Либідь, 2009.

Додаткова:

Всесвітня туристична організація (World Tourism Organization, UNWTO).

Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://www.unwto.org/>

Гантінгтон С. Зіткнення цивілізацій та зміна світового порядку / Пер. з англ.. – Львів: Кальварія, 2006. - 472 с.

Корома Н.С. Кластерний підхід як інструмент сталого управління туристичними ресурсами території // «University education on the way to sustainable development: clean environment and life safety» [«Університетська освіта на шляху до сталого розвитку: Чисте довкілля і безпека життєдіяльності»], Kyiv, Kosiv (UA), Kaunas (LT), Kalmar (SWE), online 24-27 February, 2022. КШ-2022 № 000067 (Certificate winter session of the international Carpathian school – 2022).

Корома Н.С. Нові туристичні тенденції, як можливості для розвитку туристичної галузі // III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Туризм і рекреація: наука, освіта, практика», 27 квітня 2021р., м. Мукачево. – с. 108-111.

Корома Н.С. Переосмислення успіху туризму для сталого зростання // Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (29 жовтня 2021 року, м. Мукачево) / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: РВВ МДУ, 2021.– 122 с. С. 94-97.

Корома Н.С. Рекреаційний потенціал території: пошук нових моделей територіального управління // Шості Сумські наукові географічні читання: збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції (Суми, 15-17

жовтня 2021 р.) [Електронний ресурс] / СумДПУ імені А. С. Макаренка, Сумський відділ Українського географічного товариства; [упорядник Корнус А. О.]. Елект. текст. дані. Суми. 2021. 235 с. 1 електр. опт. диск (CD-R), с. 203-205.

Корома Н.С. Стратегія сталого розвитку туристичних ресурсів // Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (27-29 жовтня 2021 р.). Львів: ЛТЕУ, 2021. 202 с., с. 95-98.

Світовий економічний форум (World Economic Forum, WEF). Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://www.weforum.org>

A Dictionary of Travel and Tourism // by Allan Beaver. – Publisher: Oxford University Press. 2012. DOI: 10.1093/acref/9780191733987.001.0001

Alan A. Lew, Colin Michael Hall, Dallen J. Timothy (2008) *World Geography of Travel and Tourism: A Regional Approach.* Butterworth-Heinemann, 376 p.

Brian Boniface, Robyn Cooper, Chris Cooper (2020) *Worldwide Destinations: The Geography of Travel and Tourism.* Routledge, 746 p.

Williams S. (2003) *Tourism Geography.* – London-New-York: Routledge, 225 p.